

“Als je dieren verkoopt, moet je dieren leuk vinden. Of ander werk gaan doen.”



OFI (Ornamental Fish International) – de internationale brancheorganisatie voor de siervisindustrie – telt ongeveer 200 leden in ruim 45 landen. Ook Dibevo is OFI-lid, en de boekhouding en het opstellen van de jaarstukken van OFI wordt uitgevoerd door Dibevo in Amersfoort. In een special over aquaristiek mag een interview met OFI's secretary general niet ontbreken; het *Dibevo-Vakblad* sprak met Paul Bakuwel.

TEKST: JANINE VERSCHURE | FOTO'S: JANINE VERSCHURE EN PAUL BAKUWEL

Paul Bakuwel is een behoorlijke globetrotter. Na het afronden van zijn studie visteelt woonde en werkte hij jarenlang in Suriname. Hij en zijn vrouw kregen kinderen en vervolgens woonde het gezin 'gewoon' in Nederland en werkte Paul bij Ruinemans Aquarium. Toen Pauls echtgenote werd benoemd tot ambassadeur in Soedan besloot hij met haar mee te gaan, naar een land waar echt 'alles anders' is.

Dierenwinkel in Soedan

“Ten eerste is het er warm!”, lacht Paul. “Heel erg warm. Het houden van huisdieren is niet te vergelijken met de situatie in bijvoorbeeld Nederland. Soms zie je dat Soedanezen een hond hebben maar meestal leeft die niet in huis. Vissen worden er eigenlijk nauwelijks gehouden, mensen hebben daar simpelweg de mogelijkheden niet voor. Een tijd geleden zag ik voor de allereerste keer een dierenwinkel in Soedan. Die was piepklein; echt letterlijk zo groot als een telefooncel en zat

propvol met voer en benodigdheden – vooral voor vogels.”

Welzijn

Zo'n beetje zijn hele leven al woont en werkt Paul Bakuwel met siervissen, en de aquaristiek blijft hem boeien. “Het mooie eraan is dat je op een beperkt oppervlak, in een klein wereldje, een biotoop kunt creëren die geschikt is voor het dier dat je wilt houden. Dat, in combinatie met mijn fascinatie voor water, is de reden dat ik de aquaristiek nog steeds zo mooi vind.” Met de woorden ‘biotoop die geschikt is’ pakt Paul direct een onderwerp bij de oren dat we willen aanroeren: welzijn. “Dierenwelzijn wordt steeds meer een factor en dat is een goede zaak”, zegt Paul. “25 jaar geleden werden zaken als ‘normaal’ gezien waarvan we nu vinden dat het niet meer kan. De goudvissenkomp, bijvoorbeeld. In Nederland is die nu echt wel op zijn retour. Vissenkomp hebben het veld geruimd, goudvissen worden nu gewoon in vierkante aquaria gehouden. Onder andere in Azië heb-



Paul Bakuwel

Alex Ploeg

Paul Bakuwel is de opvolger van dr. Alex Ploeg. Voormalig secretary general van OFI en Dibevo-adjunct-secretaris Alex Ploeg overleed in 2014. Hij, zijn vrouw en zoon waren slachtoffers van de vliegcrash met de MH17 boven Oost-Oekraïne.

ben mensen andere ideeën over het houden van dieren en over welzijn. Daar vind je nog volop vissenkommen, maar ook bijvoorbeeld getatoeëerde vissen. In Nederland kun je je dat vandaag de dag niet meer voorstellen. Ik vind echt: als je in deze branche werkt moet je op zijn minst een deel van de passie voelen, waarmee de consument kijkt naar zijn dieren. Ook als je vissen verkoopt. Je moet dieren leuk vinden. Elke ondernemer heeft een zorgplicht voor de dieren die hij verkoopt. Als je daar moeite mee hebt, kun je beter ander werk gaan doen.”



Dierenwinkel in Soedan, niet groter dan een telefooncel.

Zuinig op eigen omgeving

Paul: “Er zijn – in het verre buitenland – mensen afhankelijk van deze branche. Mensen die anders nauwelijks bestaansmogelijkheden hebben. Stel je een man voor in bijvoorbeeld Azië, Zuid-Amerika of Afrika, die in het water naast zijn huis siervissen vangt en die vervolgens verkoopt. Als die man dat niet meer mag, moet hij op zoek naar een andere vorm van broodwinning. In Suriname, waar ik lang gewoond heb, kun je dan in het tropisch woud bijvoorbeeld terecht als houtkapper of gouddelver. Geloof mij: dan is de siervishandel een vorm van broodwinning die beduidend minder schadelijk is voor het milieu en de omgeving van die man.

Ik heb jarenlang samengewerkt met een kleine siervishandelaar in Afrika. Heel kleinschalig vangt hij vissen uit de omgeving waar hij zelf woont en die exporteert hij. Zo'n man kan een boterham verdienen dankzij zijn eigen omgeving. Wereldwijd zijn er heel veel mensen zoals hij. Ze zijn erbij gebaat dat hun omgeving geschikt is en blijft om siervissen te vangen. Als het water vervuult of ze vissen alle siervissen eruit, dan is het einde verhaal voor hun broodwinning. Iemand die zijn boterham kan verdienen vanuit en dankzij zijn eigen omgeving, zal eerder geneigd zijn om die omgeving te beschermen. Zeker als het gaat om kleinschalige handel. Wildvang van siervissen is kleinschalig, dat geldt voor de hele siervishandel. Zeker als je het vergelijkt met de handel in consumptievissen.” Paul wijst om zich heen, in het kantoor van Joost de Jongh waar we zitten te praten. “Als je de vangst van consumptievissen zou vergelijken met deze kamer”, zegt hij. “Dan zou

die tot het dak gevuld zijn met vissen. Stel je in de hoek een stuk of zes visjes voor: dat is de siervisindustrie.”

Verschillen

Op de vraag of er wereldwijd veel verschillen zijn in de aquaristiek zegt Paul: “In Amerika zie je wel vaak andere vissen dan in Europa. Daar moet alles groot zijn, ook de siervissen. Zo is er in Amerika relatief veel vraag naar grote cichliden en grote aquaria. Bij ons zie je toch nog steeds wel de trend naar kleine bakken, design en vooral ook mooi geplante aquaria.

te trekken in hun eigen omgeving”, vertelt hij. “Hun huis en de geborgenheid die dat met zich meebrengt wordt dan belangrijker: mensen zijn meer geneigd te investeren in hun eigen omgeving dan in bijvoorbeeld een vakantie of een nieuwe auto. Dan merk je dat de verkoop van siervis in zo'n periode zeker niet tegenvalt. Zeker zul je zien dat mensen zich beperken tot minder exclusieve bakken en goedkopere vissen om de kosten te drukken, en ik geloof ook zeker dat veel winkeliers het moeilijk hadden. Maar het is niet zo dat de markt op zijn gat lag tijdens de crisis.” ←

In Amerika werken ze – meer dan bij ons – met kunstmatige materialen of steen. Daar zie je minder planten in aquaria dan bij ons. Ook in China zie je nog steeds veel kunststof en harde kleuren. Maar toen ik daar onlangs was, zag ik op de beurs toch ook wel dat er een groeiende belangstelling is voor het mooi aankleden van een bak, voor planten en voor aquascaping.”

Op zijn gat

Paul vertelt dat hij wel degelijk het gevoel heeft dat de aquaristiekbranche minder geleden heeft onder de crisis dan veel andere takken van sport. “Als het economisch minder gaat, zijn mensen geneigd zich meer terug

Copyright op vissen

In het *OFI-Journal*, het tijdschrift van de internationale branchevereniging van de siervisindustrie, staat dat je het *Nagoya Protocol over Access to Benefit Sharing (ABS)* kunt vergelijken met copyright dat bijvoorbeeld op dvd's rust. Als je een film huurt of koopt is het niet de bedoeling dat je kopietjes gaat maken en die verspreidt. De eigenaar van het copyright op die dvd heeft recht op het geld dat er met de verkoop van zijn hersenspinsel verdiend wordt. Dat zou je kunnen doortrekken naar bijvoorbeeld koraal en siervissen. Voluit heet het Nagoya Protocol *'The Nagoya Protocol on access to genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from their utilization'*. Eerlijke verdeling; altijd prima, zou je denken. Maar het zou best eens kunnen dat dit protocol aangewend wordt om landen waar bepaalde vissoorten oorspronkelijk vandaan komen, geld te laten ontvangen als er elders met die vissen gekweekt wordt. “Zie het maar als een soort van licentie” zegt Paul Bakuwel. “Het is zeker zo dat dit protocol het land van herkomst van bijvoorbeeld een veelgegeten aardappel, veel meer oplevert dan de rechtmatige ‘eigenaar’ van een siervis. Maar veel landen zullen het zeker de moeite van het proberen waard vinden. Het is nog lang niet zover maar de mogelijkheid bestaat dat er in de toekomst ‘copyright’ betaald wordt op bepaalde soorten kweekvis en koralen.”